

לימוד מדריכים - "עין רואה ואוזן שומעת"

(משנה, אבות, ה, א)

"וירד ה' לראות את העיר ואת הפגדל אשר בנו בני האדם" (בראשית נח, יא, ה).
 "ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה, ואם לא אדעה" (בראשית יח, כא)
 "ללפד דרך ארץ לבריות" (פדרש דגדוּפא פּרשט נח סיפן כח)

ויאמר משה אֶסְרָה נָא וְאֶרְאֶה, רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר חֲמֵשׁ פְּסִיעוֹת פָּסַע מֹשֶׁה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שְׁנֵאמַר:
 אֶסְרָה נָא וְאֶרְאֶה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר הִפֵּךְ פָּנָיו וְהִבִּיט, שְׁנֵאמַר: וַיֵּרָא ה' כִּי סָר לְרֵאוֹת. בֵּינָן
 שֶׁהִבִּיט בּוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר נָא זֶה לְרֵעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מֵהוּ כִּי סָר לְרֵאוֹת,
 אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סָר וְזָעַף הוּא זֶה לְרֵאוֹת בְּצַעְרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לְפִיכָּךְ רָאוּי הוּא
 לְהִיּוֹת רוּעָה עֲלֵיהֶן, מִיָּד וַיִּקְרָא אֲלֵיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה
 (שמות רבה ב')

פרשת נח, כמה תלמידי שלפסמיים יש מבוא ובחוף הכל משתלל וצריך לעשות תיבה. צריך להסתגר קצת
 פרשה זו מתאימה תמיד לתחילת החורף שזעזם צריך קצת להתכנס פנימה. השנה הזו, הפרשה מתאימה במיוחד, אמנם בחוף אין
 מבוא אבל יש הרבה לאזן, ואנחנו צריכים קצת כל אחד להתכנס לבית שלו, לתיבה שלו, לפנינו שלו. מהתיבה הזו אפשר לראות כמה דברים.
 "צ'הר תעשה לתיבה" הק"ה מצווה את נח לעשות צ'הר תיבה.

יש מחלוקת מה זה צ'הר?

לפי הפרשנות שצ'הר זה חלון. ונח מצווה לעשות חלון לתיבה, לא להיות שקוע בתוך תוכו ורק לפאז לעצמו, אלא להיות עם אישהו
 קשר למה שקורה בחוץ.

הכוונה אולי להפליג מהאזן ומהאזן שלו החוצה, ואולי זה רק להסתכל החוצה ולראות מה קורה שם, לא להתמקד ולפאז רק לעצמי ולדעת
 שאני רק בחיים שלי וחוף מזה לא מעניין אותי, אלא לדעת שיש קשר עם העולם בחוץ.

אני חושבת שצ'הר זה צ'הר ממשותפת במיוחד בתקופה הזאת שכל אחת סגורה בתוך הבית שלה, ולומדת ושקועה באזן וזרע,
 להיות בקשר עם החוץ, לראות מי צריך עזרה, מה אנחנו יכולות לתת מעצמנו, איך אנחנו יכולות להיות מעורבות קצת בזה שקורה בחוץ
 ולהיות עם סיניי בקוחות החוצה.

בחסידות אומרים, שתיבה זה לא רק תיבה שני בניה, אלא שתיבה זה מילה, זה הדיבור שלנו בין אם הוא דיבור של תפילה וזין אם הוא
 דיבור של או כלשהו, כי בתקופה זו, שאנחנו זבית כל הזמן אז מה נשאר לנו? זה הקשר היחיד שלבאורה יש לנו עם החוץ. אז במיוחד
 בזמן הזה, אנחנו צריכים לדבוק שהדיבור שלנו הוא דיבור מאיר, שיש בו צ'הר, הוא דיבור שפותח דיבור, שיש לו קשר ואור ואכפתיות למה
 שקורה מסביב.

זה נראה נורא פשוט. נח לא יכל לפאז יותר ולעשות יותר למען אחרים? בתוך הסיטואציה הזאת שמאלצת כנראה הסתגרות ומאלצת כל
 אחד להיכנס לתוך התיבה שלו. כמה מילה אחת, צ'הר, חלון, כמה אור אנחנו יכולים עוד לעשות בעולם שלנו עם מצב הזה. לדעת שיש
 זמנים להסתגר, להיכנס לתיבה, לפאז פנימה לעצמנו, אבל גם שם תמיד יש צ'הר.

(אזיטל כהן ברנר)

דע כי ראה והביט וחזה שלשת הלשונות הללו נאמרים על ראיית העין, והושאלו שלשתן
 להשגת השכל. והנה דבר זה במלת ראה מפורסם אצל הכל, אמר: "וירא והנה באר" [כא]
 וזו ראיית עין. ואמר: "ולבי ראה הרבה חכמה ודעת" וזו השגה שכלית.
 (מורה נבוכים, חלק א, ד)